

Lozan Görüşmeleri (24 Temmuz 1923)

- » İngiltere: Musul – Irak konusu
- » Fransa: Yabancı okullar ve dış borçlar
- » Yunanistan: Nüfus Mübadelesi sorunu
- » Sovyet Rusya: Karadeniz ve boğazlar
- » Bulgaristan: Karadeniz ve boğazlar
- » ABD: Gözlemci devlet

Görsel 1: Lozan Barış Konferansı'nda Türk delegeler

Türkiye adına Mudanya Anlaşması'ndaki başarılarından dolayı İsmet Paşa ve Rıza Nur, Hasan Saka ve Celal Bayar'dan oluşan bir heyet Lozan'a gitmiştir.

Mustafa Kemal, Lozan'a giden heyetten şu konularda taviz verilmemesini istemiştir:

1. Ermenilere toprak verilmemesi
2. Kapitülasyonların kaldırılması

20 Kasım 1922'de İsviçre'nin Lozan şehrinde başlayan 1. Lozan görüşmeleri, itilaf devletleri ile hiçbir konuda anlaşma sağlanamaması nedeniyle yarıda kesildi. 1. görüşmelerin başarısız olması üzerine Türk ordusu savaş hazırlıklarına başladı. Lozan Konferansı'nın kesintiye uğradığı dönemde taraflar arasında diplomatik görüşmeler devam etti ve konferansın yeniden toplanmasına karar verildi. 23 Nisan 1923 tarihinde başlayan Lozan Konferansı'nın ikinci safhasında Türk heyeti özellikle kapitülasyonlar ve dış borçlar konularında isteklerini kabul ettirmeyi başardı. Böylece 24 Temmuz 1923 tarihinde Lozan Barış Antlaşması imzalandı.

Görsel 2: Lozan Barış Antlaşması imzalanırken

LOZAN ANTLAŞMASI'NIN MADDELERİ

Sınırlar

Harita 1: Lozan Antlaşması'na göre Türkiye sınırları

- » Suriye sınırı: 1921 Ankara Antlaşması esas alındı.
- » Bulgar sınırı: Meriç Nehri sınır kabul edildi.
- » Yunan sınırı: Meriç Nehri sınır olarak kabul edildi.
- » Irak sınırı: Türkiye ile İngiltere arasında bu konu Lozan'da çözülemedi. Türkiye-Irak sınırı Lozan'dan sonra iki devletin 9 ay içinde konuyu çözmeleri şartıyla ertelendi.
- » Adalar: On İki Ada İtalya'ya, Gökçeada (İmroz) ve Bozcaada hariç Ege adaları, Yunanistan'a verildi.

Boğazlar

- » Boğazların yönetimi, başkanı Türk olan Uluslararası Boğazlar Komisyonuna bırakıldı. Misak-ı Milli'ye aykırı bir durumdur.

Savaş Tazminatı

- » Yunanistan Türkiye'ye savaş tazminatı ödemedi, bunun karşılığında Karaağaç'ı Türkiye'ye bıraktı.

Kapitülasyonlar

- » Ekonomik bağımsızlık için kapitülasyonlar kaldırıldı.

Nüfus Mübadelesi

- » İstanbul, Gökçeada ve Bozcaada'daki Rumlar ile Batı Trakya'daki Türkler hariç, tüm Türk ve Rumların yer değiştirilmesi kararlaştırıldı.

Patrikhane

- » Patrikhane'nin ekümenik (evrensel) ve siyasi yetkileri kaldırıldı. İstanbul'da kalmasına karar verildi ve patrik seçimine Türkiye'nin etkili olması kabul edildi.

Dış Borçlar

- » Osmanlı'dan ayrılan devletler arasında paylaştırıldı.

Azınlıklar

- » Bütün azınlıklar, Türk vatandaşı sayıldı.

Yabancı Okullar

- » Bütün okullar Türk Millî Eğitim Bakanlığına bağlandı.

Lozan Barış Antlaşması'nın Önemi

- » Askerî başarıdan sonra gelen diplomatik bir başarıdır.
- » Millî Mücadele bitmiş ve Türk devletinin varlığı resmen tescil edilmiştir.